

Marie Curie bez cenzury

S citlivostí, láskou a pozorností. Tak o své matce, slavné vědkyni Marii Curie-Sklodowské píše v biografické knize dcera Eve.

20 May 2021 [+1 more](#) Monika Zavřelová
redaktorka MF DNES

Kniha Paní Curieová o slavné vědkyni, dvojité laureátce Nobelovy ceny, zdaleka není novinkou. V originále vyšla už v roce 1937, v českém překladu o 22 let později. Až nyní se však ke čtenářům dostává v plném znění, neboť se dříve neobešla bez zásahu dobové cenzury.

Ve druhém vydání z roku 1964, ze kterého nakladatelství Maraton vycházelo, chybělo deset normostran. „Tehdejší redaktoři nebo spíše jejich nadřízeným vadilo mnohé – například pasáže o ruské utlačovatelské politice vůči Polákům, zmínky o náboženství

nebo o setkávání a přátelství Marie Curie s monarchy a západními politiky,“ popisuje šéfredaktor Richard Štencel některá z témat, která cenzurou neprošla. Následující edice z roku 1972 doznala ještě výraznějších zásahů, oproti předchozímu vydání rozsahem dvojnásobných.

Vynechané pasáže nově přeložila Nina Hřídlová, autorkou zbylého překladu je Eva Sgallová.

Sláva ji nezkazila

Autorka knihy Eve se slavné vědkyni narodila v 37 letech a v průběhu let se živila jako

novinářka, klavíristka i poradkyně generálního tajemníka NATO. Ve vzpomínkách na matku vyzdvihuje její „stálost charakteru, pracovitost, neúprosnou inteligenci a obětavost“. Neuměla být slavnou ženou, upozorňuje dcera a jen stvrzuje slova Alberta Einsteina,

který jednou řekl, že ze slavných je Marie Curie-Sklodowská. Eve Curie stvořila rozsáhlý beletrizovaný životopis, v němž poutavě vypráví, jak o problémech lidských, tak vědeckých. O matčině dětství, první návštěvě Francie, setkání s osudovým partnerem i cestách, které podnikala.

Marie Skłodowska se narodila ve Varšavě roku 1867 do učitelské rodiny, velkou část života však strávila mimo Polsko. Ve čtyřiaadvaceti letech se stala první ženou, která byla přijata na fakultu fyziky a chemie na pařížské Sorbonně.

Zásadní pro její osobní život i kariéru bylo setkání s fyzikem Pierrem Curiem, se kterým získali Nobelovu cenu za výzkum radioaktivity. Druhou Nobelovou cenou za izolaci čistého radia byla oceněna až po manželově smrti. Výzkumu se věnovala do konce života. Zemřela v roce 1934 na leukemii a podle jaderné fyziky Dany Drábové, jak píše v doslovu knihy, se řadí k lidem, díky nimž žijeme v době „pozoruhodného pokroku“.

Marie Curie-Sklodowska patřila už ve své době mezi celebrity, ale ji vždy zajímala hlavně věda.